

РЕШЕНИЕ

№ 173

гр. Велико Търново, 04.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ДАНИЕЛА ДЕЛИС.
ГАЛИНА КОСЕВА

при участието на секретаря МИЛЕНА СТ. ГУШЕВА
като разгледа докладваното от ДАНИЕЛА ДЕЛИС. Въззивно гражданско дело № 20234000500085 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258-чл.273 от ГПК.

С решение №422 от 13.12.2022г., постановено по гр.д. №765/2021г., Окръжен съд-Русе е осъдил Н. Д. К. от гр.Варна да заплати на А. О., гражданин на Република Италия, роден на 05.07.1952г. в Пояна Маджоре, Република Италия, сумата от 42 000 лева, представляваща предоставена в заем сума, заедно със законната лихва върху нея считано от 08.12.2021г. – датата на завеждане на иска – до окончателното ѝ изплащане, както и сумата 3 470 лева, направени разноси по делото.

Против решението, в неговата цялост, е постъпила въззивна жалба от ответницата Н. К., чрез упълномощен адвокат С. Н., от Адвокатска колегия-Варна.

Въззивницата не е доволна от атакувания съдебен акт.

Прави оплакване за незаконосъобразност, неправилност, необоснованост на същия, както и за постановяването му при допуснато съществено процесуално нарушение.

Въззивницата моли Апелативният съд да отмени изцяло обжалваното решение и вместо него да постанови друго решение по съществото на спора, с което да отхвърли предявения иск. Претендира за присъждане на всички направени по делото разноси в двете инстанции.

Първоинстанционният съд формално и в разрез с доказателствата по делото бил приел, че между страните е сключен неформален договор за заем, по силата на който ищецът предоставил различни суми на ответницата, превеждани по банковата ѝ сметка в периода 2018г.-2020г. В тази връзка жалбоподателката прави оплаквани, че неправилно били ценени показанията на двете разпитани по делото свидетелки, като неправилно Окръжният съд кредитирал показанията на посочената от ищеца свидетелка, а не тази, която била ангажирала тя. По делото не било доказано, че жалбоподателката е поела насрещно задължение да върне предоставените ѝ суми. Незаконосъобразен бил направеният от Русенския окръжен съд извод, че сключването на договор за заем се установявало от „свидетелските показания на П. С. и приетите писмени справки извлечения от банковата сметка на ищеца.“ Показанията на свидетелката С. в тази им част били недопустими. Неправилно първоинстанционният съд бил ограничил възможността ѝ да ангажира допълнителни доказателства по делото – да разпита още един свидетел, да изиска от НАП-ТД справка каква декларация е подал ищецът, а именно декларира ли е предоставен от него заем на ответницата, както и по реда на чл.176 от ГПК на ищеца били зададени неотносими към спора въпроси.

Жалбоподателката твърди, че настоящото производство било плод на личната емоционална неудовлетвореност на ищеца, от това че ответницата е прекратила връзката си с него, създала е ново семейство и от връзката ѝ се е родило дете-момче.

Като краен извод според жалбоподателката следвало да се приеме, че в случая не са налице предпоставките на чл.240 от ЗЗД, поради което предявеният иск следва да бъде отхвърлен, като недоказан.

Въззиваемият, ищец в първата инстанция, А. О., гражданин на Република Италия, чрез процесуален представител адвокат Б. С., от Адвокатско колегия-Русе, в писмен отговор, мотивирано моли Апелативният съд да остави без уважение въззивната жалба, като неоснователна и да

потвърди обжалваното първоинстанционно решение на Русенския окръжен съд, като правилно.

При постановяването му не били допуснати нарушения на процесуалния и на материалния закон. Правилно първоинстанционният съд бил приел, че е налице пълно доказване на характера на правоотношението, от което произтича вземането на ищеца, а именно заемно правоотношение. Същото се доказвало при съвкупна преценка на всички събрани по делото доказателства, включително косвените данни от гласните доказателства, че О. има обичайна практика да предоставя суми в заем на колеги, познати, дори и на свидетелката Г... При постановяване на решението си Окръжният съд бил съобразил всички приети по делото писмени и гласни доказателства, по отделно и в тяхната съвкупност. Подробно и изчерпателно бил анализирал твърденията и възраженията на страните.

Претендира за присъждане на всички направени по делото в двете инстанции разноски.

Процесуалният представител на ищцата адвокат С. Н. излага допълнителни съображения във връзка със становището си по делото, в писмена защита.

Процесуалният представител на ответника адвокат Б. С. също представя във въззивната инстанция писмени бележки.

Страните не се явяват и не се представляват в съдебното заседание на Апелативния съд.

Като разгледа направените в жалбата оплаквания, възраженията в отговора, прецени становищата на страните и извърши проверка на обжалваното решение в границите на правомощията си Апелативният съд приема за установено следното:

Въззивната жалба е допустима като подадена в срок, от легитимирана страна, насочена срещу подлежащ на обжалване съдебен акт и при притежаван от жалбоподателката правен интерес да обжалва същия.

Във връзка с преценка на нейната основателност Въззивният съд приема, че Окръжният съд е записал в решението си подробно и обективно съдържанието на исковата молба и отговора по чл.131 ГПК, поради което се присъединява към изложеното в първоинстанционното решение в тази му

част.

Като прецени събраните по делото доказателства и като взе предвид становищата на страните Апелативният съд приема за установено следното:

При проверката по реда на чл.269 ГПК, която въззивната инстанция е длъжна да извърши служебно, се констатира че обжалваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо, като постановено от законен състав, в рамките на правораздавателната власт на съда, изготвено е писмено, на ясен и разбираем български език, както и е подписано от съдията.

След констатацията за валидност и допустимост на първоинстанционното решение, въззивният съд пристъпи към проверка на правилността на същото.

При тази проверка Апелативният съд намира, че първоинстанционният съд е изяснил всестранно, обосновано и обективно фактическата обстановка по делото въз основа на анализ поотделно и в тяхната взаимна връзка на събраните доказателства, достатъчни за изясняване на делото, поради което в настоящото решение маркира накратко следните приети за установени факти.

За периода от 04.09.2018г. до 25.08.2020г. ищецът е превел по банковата сметка на ответницата сума в общ размер на 42 000 лева по следния начин: на 04.09.2018г. А. О. е превел по банковата сметка на Н. К. сумата от 9 000 лева с посочено основание „превод“; със същото основание и между същите лица на 26.09.2018г. е извършен превод на 5 000 лева. На 22.02.2019г. ищецът е превел на ответницата 6 000 лева, като „превод“. На 16.09. и на 20.09.2019г. със същото основание е превел на ответницата съответно 8 000 лева и 3 000 лева. На 6.11.2019г.и на 25.11.2019г. с основание превод ищецът е превел по сметката на ответницата съответно 3 500 и 5 000 лева. Последният превод е на сумата 2 500 лева, посоченото основание е превод и хранване на сметка.

С писмена покана от 02.12.2021г., връчена на К. на 03.12.2021г. О. кани същата да върне посочените суми. Във връчен на 09.12.2021г. писмен отговор ответницата уведомява ищеца че не е получила посочените суми в заем, поради което отказва да ги върне.

По делото, в първата инстанция, са разпитани свидетелката на ищеца С. и свидетелката на ответницата Г.. Първата свидетелка е била свидетел на телефонен разговор между страните, в който Н. К. е искала пари в заем като е

обещала да ги върне при първа възможност. О. споделил със С., че и преди това е давал суми на заем на К., които още не му били върнати и се опасявал дали К. ще ги върне. Според свидетелката С. страните са прекратили интимната си връзка през пролетта на 2018 година. Тази свидетелка установява, че О. живее и работи в гр. Русе, работохолик е, работи и в събота, и в неделя, живее сам във фабриката. Според свидетелката за него е обичайно да дава пари в заем и това се случва често като дава пари на заем на познати. Свидетелката Г. също установява тази характерна черта за О., да подпомага познатите си с пари в заем, тъй като самата тя е получила от него 1 000 лева, в заем, след ходатайство на близката ѝ позната К., след което ги е върнала.

Не може да се приеме, че свидетелката С. е заинтересована от изхода на спора, както и няма данни да е предубедена, поради което няма пречка показанията ѝ да бъдат кредитирани и Въззивният съд ги приема изцяло, както ги е приел и Русенският окръжен съд В тази връзка интерпретацията на свидетелските показания на свидетелките С. и Г., направена във въззивната жалба, е неправилна и не може да се възприеме.

По делото няма ангажирани доказателства сумите да са дарени. Безспорно е, че между страните не е сключван договор за дарение в писмена форма с нотариална заверка на подписите съгласно разпоредбата на чл.225 ал.2 от ЗЗД. Свидетелски показания за установяване на такъв договор не са ангажирани, а и съгласно разпоредбата на чл.164 ал.1 т.3 от ГПК са недопустими за установяване на договори над стойност 5 000 лева.

Доказателства, че О. е имал желание или намерение да дарява преведените по банков път суми на Н. К., няма.

Сумите са на висока стойност, за да се приеме че са предмет на обичайно дарение, което предполага наличие на конкретен повод като рожден ден или друг празник, но обикновено е на ниска стойност. Не се обосновава причина за възнаградително дарение, при което съществува някаква взаимна връзка между дарителя и надарения, която предхожда договора за дарение и от която по начало дарителят да е извлякъл някаква полза, например спасяване на живота или друга подобна, която го е мотивирала да надари надарения. От това, че страните в един отминал момент са имали интимна връзка, не може да обоснове предположение, че сумите са дарени, без това да е доказано.

Относно отношенията между страните по делото се установява следното: Били са в приятели, но не са живеели заедно, напротив ищецът е живеел постоянно в гр.Русе, а ответницата – в гр.Варна. Виждали се веднъж, два пъти месечно и то за кратко време – за няколко часа. Отношенията им охладн. значително през 2018г. През пролетта на 2018г. прекратили интимната си връзка, но запазили приятелски отношения. През 2019 година К. вече живеела с настоящия си партньор и баща на детето ѝ. Това обстоятелство станало известно на О. през м.септември 2019г.

Видно е, че част от процесните суми са преведени по сметката на ответницата в периода, когато тя е живеела на семейни начала с бащата на детето ѝ.

И двете свидетелки, разпитани по делото, са знаели, че О. превежда суми по личната сметка на К.. Св.Г. знае за това от разказите на ответницата. Св.С. има лични и непосредствени впечатления, тъй като е присъствала на разговори между страните. Относно момента, в който е прекратена връзката между страните Апелативният съд кредитира показанията на св.С., предвид изложеното за наличието на лични и непосредствени впечатления у нея от разговори между ищеца и ответницата.

При тези приети за установени факти Апелативният съд, в настоящият състав, стига до следните правни изводи.

Предявен е иск с правно основание чл.240 от ЗЗД за връщане на дадени в заем суми, в общ размер от 42 000 лева и евентуален иск за връщане на посочената сума по реда на чл.55 ал.1 от ЗЗД, поради получаването ѝ без основание и в хипотезата на неоснователно обогатяване.

Съгласно разпоредбата на чл.240 ал.1 от ЗЗД с договора за заем заемотателят предава на заемателя в собственост пари или заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество.

В случая е налице заемно правоотношение между страните по делото. Страните са сключили договор за заем, съгласно който ищецът е предоставил на ответницата различни суми, в общ размер на 42 000 лева, които е превеждал на личната ѝ банкова сметка в периода 2018-2020г., без определен ден на изпълнение, с уговорката да бъдат върнати при първа възможност. Този извод следва от извлеченията от банковата сметка, които се подкрепят и

от показанията на свидетелката С., разпитана в първата инстанция. Тъй като няма определен падеж за изпълнение на задължението за връщане на заема, ответницата изпада в забава от момента на поканата, съгласно чл.84 от ЗЗД, като в случая поканата за изпълнение е връчена на 03.12.2021г., от която дата К. дължи връщане на получените суми в общ размер на 42 000 лева.

Сключеният между страните договор за заем е в устна форма. Предвид, че договорът за заем е неформален, двустранен и реален, същият се счита за сключен с предаването на сумата – предмет на същия. В случая е налице един действителен договор за заем, тъй като са изпълнени и двете условия за сключването му, а именно съгласие на страните и предаване на сумата. Ответницата е неизправна страна по този договор, тъй като не е изпълнила договорното си задължение да върне получената сума. Преводите са правени след като тя е искала от ищеца в заем суми, които са й били необходими за покриване както на лично нейни разходи, така и във връзка с притежаваното от нея дружество Здраве и красота Био ЕООД, с уговорката че ще ги върне. Сумите са предоставени на нея лично, по нейната банкова сметка.

Този извод следва от анализа поотделно и в тяхната взаимна връзка на писмените доказателства – извлечения от банковата сметка, както и от показанията на разпитаните свидетели С. и Г..

Окръжният съд не е допуснал процесуални нарушения във връзка със събирането на доказателства по делото. Заличил е свидетел на ответницата, след като същата е заявила че ще го води в съдебно заседание и същият не се е явил, без да има доказателства за обективни причини за това. По отношение обясненията на ищеца А. О., дадени пред първоинстанционния съд по реда на чл.176 от ГПК, оплакванията на въззивницата са неоснователни, доколкото същият е отговорил на поставени от нея въпроси.

Ответницата не установява, при условията на пълно и главно доказване, че е получила сумата на правно основание. Недоказано е твърдението ѝ, че сумата ѝ е дарена. Доказано е по делото, с оглед обясненията на ищеца, дадени по реда на чл.176 от ГПК, че същият не е имал желание или намерение да дарява преведените по банков път суми на Н. К.. Не е изразявал и воля в тази насока. Доказателства за противното не са ангажирани. Липсата на събрани доказателства в тази насока, изключва основателността на възражението, че сумите са дарени. Не е сключван писмен договор за дарение

по смисъла на чл.225 ал.2 ЗЗД, с нотариална заверка на подписите. Няма свидетелски показания за извършени дарения на суми, а и такива са недопустими в случая предвид разпоредбата на чл.164 ал.1 т.3 от ГПК, че за доказване на договори за дарение над 5 000 лева свидетелски показания са недопустими. Не е доказано обичайно дарение, в смисъл дарение по конкретен повод например рожден ден, което обикновено е на по-ниска стойност. Не доказано възнаградително дарение, при което е имало някаква взаимна връзка между дарителя и надарения в предходен минал момент, при която дарителят е извлякъл някаква полза, например му е бил спасен животът, като обикновено и при възнаградителното дарение дарителят дава по-малко от това, което е получил.

Недекларирането на дарения пред Националната агенция за приходите не доказва, че О. е дал процесните суми като дарения, напротив подкрепя се твърдението му че ги е предоставил в заем.

Установява се от показанията на разпитаните свидетелки С. и Г., че за О. е характерно да подпомага близките си познати с парични суми, които предоставя в заем, каквито действия е предприел и спрямо К. – предоставял ѝ е суми в заем.

Безспорно процесните суми, общо в размер на 42 000 лева са получени от К. по нейната банкова сметка и с тях имуществото ѝ се е увеличило т.е. същата се е обогатила. Без значение е за какво К. е използвала така получените от нея суми. Не се установява да има основание за получаването на сумите или за задържането им.

Безспорно е, че К. не е върнала на О. процесните суми.

Предвид изложеното, при наличието на действително заемно правоотношение между страните, ответницата дължи да върне на ищеца получените в заем суми, поради което главният иск с правно основание чл.240 ал.1 от ЗЗД за връщане на дадени в заем суми в общ размер на 42 000 лева, е основателен и доказан, и следва да се уважи изцяло, при което произнасяне по главния иск, съдът не дължи произнасяне по евентуалните искове.

Върху главницата се дължи и законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 08.12.2021г..

В обжалваното решение Русенският окръжен съд е стигнал до същия краен решаващ извод.

Предвид изложеното при служебната проверка на правилността на първоинстанционното решение на Окръжен съд-Русе, се налага изводът че Окръжният съд е изяснил всестранно и правилно фактическата обстановка по делото въз основа на анализ на всички събрани по делото доказателства, както и че е направил правилни правни изводи относно основателност и доказаност на предявения иск, както и относно това че обжалваното решение съответства на закона и на задължителната съдебна практика на Върховния касационен съд, поради което следва да бъде потвърдено.

Апелативният съд споделя направените изводи в обжалваното решение от Окръжен съд-Русе, както и намира възраженията и доводите, съдържащи се във въззивната жалба за неоснователни и недоказани, поради което следва да бъдат оставени без уважение, както и препраща по реда на чл.272 от ГПК към мотивите на обжалваното решение, постановено от Русенския окръжен съд.

Поради това атакуваният съдебен акт следва да бъде потвърден, включително и в частта за присъдените разноси за първата инстанция, тъй като е правилно и в тази му част.

При този изход на делото и на основание чл.78 от ГПК въззивницата следва да заплати на въззиваемия направените разноси в тази инстанция, в размер на сумата от 3 135 лева, договорен и заплатен адвокатски хонорар за един адвокат, при представен списък по реда на чл.80 от ГПК.

Водим от изложеното Апелативният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №422 от 13.12.2022г., постановено по гр.д. №765/2021г., на Окръжен съд-Русе.

ОСЪЖДА Н. Д. К., с ЕГН*****, с постоянен адрес гр.Две могили, Община Русе, бул.Б. №79, с адрес за призоваване гр.Варна, ул.Д-р Л. П. №28Ж, ет.1, ап.33, да заплати на А. О., гражданин на Република Италия, с ЛН*****, със съдебен адрес адвокат Б. С., гр.Русе, ул.Църковна

независимост №3 ет.2 офис 5 сумата от 3 135 лева, направени разноси в настоящата инстанция.

Решението може да се обжалва пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщението и връчването му на страните, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____